

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiæ Doctoris Canonici Ecclesiæ
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XXXII. De alearu[m] lusu conuiuantibus perfamiliari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

Lycosth.
Theat.
no. 2. li. 11.

stitem fore, & diuinam vltionem præ foribus esse. Paucos enim post dies Iulianus est interfectus. Et illi demùm qui faceret de rebus loqui, & suã explicare sententiam queunt: Talem fuisse ferunt Aetium Syncerum, rari virum ingenii, magnæ nobilitatis, cum in conspectu Friderici Regis esset inter Physicos quæstio, quid præcipuè conferret oculorum perspicuitati? alique fæniculi afflatum dicerent, alii vitri vsum, alii aliud; *At ego, inquit, inuidiam aio.* Obstupuerunt hoc dicto adeo, medici, vt ab auditoribus derisui haberentur. Tum ipse: *Annon inuidia maiora & pleniora omnia videre facit? Quid autem oculis magis presentaneum, quàm vt vis ipsa aspiciendi maior reddatur, atque vegetior? protulitq; statim Ouidianos illos versus:*

*Fertilior seges est alienis semper in agris
Vicinumq; pecus, grandius vber habet.*

Similia passim occurrent, facetorum hominum dicitia, in communi vsu, ac proinde ab eorum memoracione nobis temperandum; vbi monuerimus, ne quispiam, qui in hoc iucunditatis genere laudem mereri cupit, cum existimationis iactura, modum honestatis excedat, atque scurrilitatis vituperacione se obstringat.

CAPVT XXXII.

De alearum lusu conuiuantibus perfamiliari.

SVnt qui ad symposia, non tantùm alearum lusu gaudent, quinimò totos ei dies, totas noctes deuotè consecrant, nihil aliud præter aleas in deliriis habentes, quàm hi longè absint, ab omni honestatis splendore, quàm ocio faciles cedant manus, quàm appetentiæ rerû alienarû, ardentibus subiiciant faces, in confesso

fello est. Quam ob causam Plato adolescentem, quod alea lusisset, vehementer obiurgauit. id ille excipiens: Sic obiurgas, inquit, ob rem paruum? At paruum non est, otio plurimisque flagitiis assuefieri. Plato ingeminabat; sentiens altricem segnitiei, ac vitiorum esse, huiusmodi oblectamenta, Quod ni cogitasset Chilon ille Lacedæmonius, cur alearum lusui addictos, tantoperè auersatus deseruisset? Is enim iungendæ societatis causa Corinthum missus, cum Principes ciuitatis in alea occupatos inuenisset, statim infecto negotio, rediit, dicens: Nolle se gloriam Spartanorum tum quidem gliscentem, ea maculare infamia, vt diceretur, Spartanos cum aleatoribus societatem iniisse. Peiores illi ac deuitandi magis, qui sic omnem vitam aleæ lusui transmittunt, vt desertis negotiorum, licet grauisimorum curis, eius contumua voluptate animos relaxent Quorum è numero Ptolomæus Ægypti Rex, tesseris ludens, fontes captis condemnabat; cuius rei indignitate commota Berenice vxor eius, erepto libello è pueri manibus, non permisit, vt vsq; ad finem legerentur, affirmas quod res erat. Non sic obiter aduertendum esse, cum de hominis vita quæritur, sed alius cogitandum, & relinquenda ludicra: Nec similem esse casum Tesserarum, qui corporum ac vitæ.

Diog. La-
ert. lib. 1.

Platina. li.
1. de opti-
mo ciue.

Ælian. lib.
14. var.
hist. ca. 43.

Quid q; blasphemis, in Deum ac sanctos, alearum palæstre sint admodū fertiles, atq; fecundæ: ni hoc vñ quotidiano compertum foret, exemplis facile probari posset. at quid meridiano sole, diem euincere conamur? Quid periuria referā? quid inhiantes animos, in pecunias aliorū? Ludunt, & ditissimi quidem ludunt, quotusquisq; è victoria lucrū non sectatur? Immane exemplū nobis p̄buit Cai⁹ Caligula, q; aleā ludens, plus mendacio ac piurio lucratur,

Blasphemiarum
fertili est
alearum
lusu.

Sueton. in
eius vita.

Ff 5 batur,

batur, quàm sorte: Et quodam tempore, proximo collusori demandata vice tua, progressus in atrium domus, cū pretereuntes duos equites Romanos admodū locupletes, conspexisset, eosq; sine mora corripit, & eorum bona confiscari iussisset, exultabund⁹ ad congerrones rediit, gloriando: *Se nunquam prospere alea lufisse; ut vix absq; pecuniarum cupiditate, hic lulus exerceri posse, vulgo existimetur.*

Quare vsum cuiuscunq; generis alearū, quæ foliis etiam carthaceis constant, honestis viris (semper excipio clericos, quib⁹ alee vix aut rarò licent) ad conuiuia non facilè intromittendum duco, ni & pecunia, qua certetur exigua sit, & non intuitu lucri primariò, sed potius animi relaxandi gratia, instituantur. Vbi basis erit ac rei caput, ut omnis rixarum, periurij atq; blasphemiarum occasio præscindatur; quorum si vel vnum desit, ludat qui volet, absq; graui Dei offensa non ludet.

CAPVT XXIII.

De Choreis ac saltationibus.

CONSUEVERUNT & choreæ, conuiuia plerunq; comitari non exigua, tum saltantium, tum aspectantium, persæpè offensione. Illaudata sanè & plannè muliebris hæc, ac mollis est consuetudo, atq; eò ipso damnata satis, quod à præclaris viris, summo semper in ludibrio fuerit habita. Quare Æneas Syluius author est, Fridericum Tertium Romanorum Imperatorem, dicere solitum: *Malle se febris teneri, quàm saltationi operam dare.* Albertus Imperator, Ladislai pater, dicere solebat eò dem Ænea Syluioreferente. *Venationem esse exercitationem virilem, saltationem autem muliebrem.* Alfonsus Aragonum & Sicilia Rex,

Lib. 1. de
rebus ge-
stis Alfon-
si.
Li. 4. com-
mentar. in
res gestas
Alfonli.